

KATALUNA ESPERANTISTO

ĈIUMONATA □ OFICIALA ORGANO DE LA KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO

SEN PAGA POR LA ĜEFEDERACIANOJ

REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO
12, strato Gracia. — SABADELL
KATALUNUJO

Redakciajn korespondaĵojn bonvolu
sendi al «Redakcia Sekretario : strato,
Carme, 30; Barcelono».

NIA DEVIZO : «MARO ESTAS GUTARO»

ENHAVO : *C'est Paris*, Jascinto Bremón. — *Avizoj*. — *Deka Universala Kongreso de Esperanto*. — *Bonhumora versaĵo*, Clarence Bicknell. — *V^a Kongreso de la K. E. F.*, Josep Grau. — *IV^a Literatura Konkurso de la K. E. F.* — *Oficiala Parto*. — *Enlanda Movado*. — *Bibliografio*, Tamen kaj K. E. — *Korespondado*.

C'est Paris

ANEKDOTOJ

TIU, kiu iafoje vizitis la grandan ĉefurbon de Francujo, ne-dubeble eltiris el ĝi la impresojn naskitajn de io eksterordinare bela. Sed, tiu kiu kiel mi, vizitis Parizon *unufoje* kune kun karavaneto de katalunoj el kiuj eĉ unu ne konis la urbon, tiu ricevos impreson ne de io eksterordinare bela, sed de io krom bela kaj tre agrabla, eksterordinare komplika.

La vesperon mem de nia alveno, ni devis, vole nevole, aĉeti biletojn por forveturi Belgujon la proksiman matenon. S-ro Urbez kaj mi, devis forlasi la hotelojn kie niaj kamaradoj, — ho feliĉaj homoj — sin lavis kaj purigis de la karbo de la vagonaroj.

Imagu du personojn, enirantaj en la vastega araneaĵo, longa

je kelkaj kilometroj, kaj kiun la parizanoj pro stranga humoraĵo nomas nur *metro* (!!). Sub la stacio de l'Odéon, ni envagoniĝis, pli bone ni deziris envagoniĝi, en la unua alveninta vagonaro. Ni maltrafis la unuan, kaj devis preni la duan, eble pro troa malrapideco nia, aŭ eble pro troa rapideco de la vagonaro. Cetere, la pariza metro, estas tre aristokrata...

Per 15 centimoj vi povos fari 24-horan vojaĝon en dua klaso (tria ne ekzistas), kaj trakuri la urbegon laŭ ĉiuj direktoj... sub la konstruaĵoj, kompreneble!

Ni promenis kune kun S-ro Bartomeu, laŭlonge de la Seine'a rivero, kiam la alteco de la Eiffel-turo altiris nian vizitemon. Kaj por ripozi iom de nia laciĝo (ni estis promenintaj tri horojn sur *krura taxi'o*), ni sidigis sur la benkoj, kiuj kuŝas sub la arkoj vastaj, senlimoj de la turo...

En la alia flanko de la benko, en kiu ni ripozadis, sidis ankaŭ junulo, bruna, malalta, tre juna... Imagu mian surprizon, kiam la junulo eltiris la esperantan ruĝan broŝuron el sia poŝo, kaj komencis legi la libron.

Jen, mi diris al simpatia farmacisto; jen, samideano kiu sidas apud ni. S-ro Bartomeu, iom suspektema pri la esperantisteco de nia najbaro, kaj timante eble, ke la junulo preparis ruzon al provincaj unuafoje vizitantaj Parizon, montriĝis tre singardema por alparoli nian kunsidanton. Sed, fine, ĉar la sciemo nia estis multa, kaj la *fido* al niaj poŝoj estis pli multa ankoraŭ, S-ro Bartomeu decidiĝis alparoli nian najbaron. Jen kia surprizo! La apuda sidanto estis *turko*, vera *turko*, tre bone parolanta Esperanton, kaj tiel sindonema, kaj malavara, ke eĉ li invitis nin fari promenadeton sur la ŝipetoj, kiuj laŭiradas la Seine.

Nia malkonfidemo kontrastis kun la sindonemo de tiu junulo, kiu unuafoje vidinte esperantistojn, invitis ilin promeni surŝipe, kaj *pagis* al ili la vojaĝkoston (ne multe, cetere, 20 centimoj).

Mia kara amiko S-ro Urbez rakontis al mi en Parizo la okazintaĵon, al li kaj al S-ro Melons okazinta en la pinto de la turo Eiffel.

Oni ofte parolis pri la elmigriĝemo de la Katalunoj, kaj en nia lando, oni prave diras, ke en ĉiu monda urbo, kiun vi vizitos, vi trovos katalunojn.

Mi memoras pri tio, la rakonton de tiu sinjoro kiu tedita pro la ĉiea renkonto de katalunoj, kiujn li ne amis, vojaĝis al Norda Po-

luso, pensante ke tie inter skimaloj ne estos eble trovi iun katalunon. La rakonto diras ke li iris al polusa gastejo, kie li petis por manĝi supon el rizo, vermiĉelo, brasiko, k. t. p., kaj la skimala gastej-mastro diris en klara kataluna lingvo : «*I doncs digui que vol escudella, home!*» (nu, diru do, ke vi deziras escudella'n). (*Escudella*, estas nacia kataluna supo.) Nu, do, en la ekstrema pinto de la Turo Eiffel okazis al S-roj Urbez kaj Melons io, kio tre similas al la citita rakonto.

Inter la diversaj afiŝoj metitaj sur la vendejo de poŝtkartoj de la turo, «man spricht deutsch», «english spoken», «si parla italiano» estis ankaŭ «se habla español». Jen, diris S-ro Urbez al S-ro Melons (en kataluna lingvo), vi povas paroli kastile kun tiu ĉi ĉarma vendistino de poŝtkartoj. Kaj la vendistino respondis *klare kaj katalune* : «*I català també si vol*» (kaj katalune ankaŭ se vi deziras)...

Tableau!!! La vendistino de poŝtkartoj de la Eiffel-turpinto, kiel la skimalo de la rakonto, estis ankaŭ *Kataluna*.

JASCINTO BREMÓN

AVIZOJ

Manko de loko malpermesas la publikigon de artikoloj : *Pri...* jam kompostita kaj *Tra Germanujo* (daŭrigo). Ili aperos en sekvontaj numeroj.

La barcelonaj federaciaĵoj estas petataj pagi al enspezisto zorganta pri la nunjaraj kotizoj de la K. E. F. la sumon de 3 pe-setoj, kontraŭ ricevo de la membrokarto kiel kvitanco. (Tiu pago povas ankaŭ esti farata al Sro. J. Rosals, Portaferriça, 30.)

La enspezisto vizitos en iliaj loĝejoj la federacianojn.

La Kongreso de K. E. F. en Olot prenis rezolucion rekomendi la K. E. F.-anojn pagi laŭvolan plialtigon de la regula kotizaĵo. Ni instigas ĉiujn sekvi la ekzemplon de kelkaj fervoraj kunfederacianoj, kiuj helpis nian organizaĵon per duobla kotizo. Ni publikigos la nomojn de la bonvolaj helpantoj.

Deka Universala Kongreso de Esperanto

Paris, 2 — 10 Aŭgusto 1914

LA «Kataluna Esperantista Federacio» dezirante helpi la Esperantistojn, kiuj deziras ĉeesti la Kongreson, kaj klopodante altiri al nia movado kaj al la grava manifestacio, kiu okazos en Parizo, petis al la «Ateneo Enciklopedia» de Barcelono, bonvolu organizi vojaĝon, kaj la Ateneo akceptis aranĝante ĝin kun la helpo de sinjoro P. Bastida, kiu tre afable zorgos pri la vojaĝantoj, ĝia loĝado, k. t. p.

— *Vojaĝo en 3^a klaso* de Barcelono al Parizo, kaj de Parizo al Portbou¹. — Loĝado en hotelo, tagmanĝo kaj vespermanĝo dum 7 tagoj. — Veturilo ĉe la alveno en Parizo, kun ĉiu trinkmono pagita: **127 frs.** (Por ĉiu plua tago de restado en Parizo : 6 *frankojn.*)

— *Vojaĝo en 2^a klaso* same kiel la alia (loĝado kaj manĝado ankaŭ 2^a-klasa), dum 7 tagoj : **180 frankoj.** (Por ĉiu plua tago de restado en Parizo : 10 *frankojn.*)

La vojaĝontoj, kiuj jam akiris la Kongreskarton, pagos nur 112 kaj 165 respektive. Ili devos montri la kongreskarton ĉe la aliĝo al la vojaĝo.

La iro al Parizo estos opa. Ĉiuj aliĝintoj al la vojaĝo devos vojaĝi kune, de la stacidomo de Barcelono la tagon 31^{an} de Julio je la 18^{'51}.

La reveno de Parizo estas laŭvola. La biletoj valoras por 30 tagoj, kaj la aliĝintoj povos uzi la vagonaron, kiu estos al ili pli agrabla dum tiu templimo.

Por povi antaŭkalkuli la kvanton de vojaĝontoj, kaj prizorgi pri hoteloj kun proksimuma certeco, bonvolu sciigi pri ebla aliĝo per poŝtkarto al «Ateneu Enciclopèdic», strato Carme, 30; aŭ al S-ro Johano Rosals, strato Portaferrica, 30, Barcelono.

1. La bileto de Portbou al Barcelono kostas 3^a klasa : 11'75 ptojn; 2^a klasa : 18'35 ptojn.

Ĉar la reveno estas laŭvola kaj ne en antaŭdifinita tago, la Hisp. Kompanio rifuzis antaŭdoni la biletojn. La vojaĝintoj devos aĉeti mem ilin.

La prezoj, kiujn ni donas estas samaj se oni komencas la vojaĝon en Portbou. Niaj samideanoj hispanaj devas studi ĉu estas por ili pli konvena profiti hispanan rabaton ĝis Port-bou aŭ nur ĝis Barcelona, kiam ili venos ĉi tien por kuniĝi al la karavano.

Bonhumora versaĵo¹DEVIZO : *L'Arĥeo*

La kreitaro en l'arĥeo
 Pri «Amo» kundiskutis,
 Kaj fine ili Noe'n iris
 Kaj antaŭ li disputis.

«Mi naskos ovojn, tiam mortos»
 Murmuris papilio
 «Grandega estas mia amo
 Por raŭpo-familio».

Testudo blekis «Min kortuŝas
 Mallonga via dramo,
 Sed kvar aŭ kvin centjarojn daŭros
 Profunda mia amo».

Hirundo sekvis «Am' montriĝas
 Per agoj, ne per aĝo;
 Mi nestkonstruas post sufero
 Per longa flugvojaĝo.»

Ĝemetis sturgo el la akvo
 «Mi amas la homaron,
 Kaj, malgraŭ sang' malvarma, faras
 Por ili Kaviaron».

«Silentu», kriis raŭka voĉo
 De besto, «Granda amo
 Bezonas grandan koron, kiel
 Ĉe mi — hipopot-amo».

Do ĉiuj, unu post alia,
 Pro si mem fanfaronis,
 Ĝis Noe pri la am-disputo
 Decidon jenan donis.

«Vi ĉiuj amas, sed pli granda
 Estas la homa amo;
 Ĉar li am-*ad*-as, kaj, pro tio,
 Di' nomis lin *Ad-Amo*».

CLARENCE BICKNELL

---

1. Premiita en la III^a Literatura Konkurso de K. E. F.

V^a Kongreso de la K. E. F.

LA Urbeŝtraro de Sant Feliu de Guíxols decidis unuanime post malgranda diskutado subvencii al la Organiza Komitato de nia V^a Kongreso per la sumo de 500 pesetoj. Ni, en la nomo de ĉiuj federacianoj kaj de ĉiuj bonaj esperantistoj, esprimas tie ĉi la plej profundan koran dankon al la registaro de la progresema urbo, (kiu subtenas oficiale kurson de Esperanto kaj forte interesigas al ĝia sukceso) por la helpo, kiun ĝi donas per tiu subvencio al niaj kulturcelaj klopodoj. Kaj ni aldonas, por bone meti la aferojn en iliajn lokojn, nian energian proteston kontraŭ la ne adekvataj esprimoj de la urba konsilanto S-ro Gassiot, kiu per siaj senfundamentaj kaj maljustaj prijuĝoj pri la organizintoj de nia IV^a Kongreso kontraŭbatalis malprospere la subvencian decidon, intencante konvinki siajn kolegojn en la Urbeŝtraro per malpravaj argumentoj ĝenantaj por niaj samideanoj el *Olota Stelo*.

Plej elokventan komenton al liaj vortoj faras la unuanimeco, kun kiu la Urbkonsilantoj de Sant Feliu de Guixols aprobis la subvencion al nia Festo. Ni, do, silentas pretaj tamen reparoli pri tio, se niaj karaj amikoj, la organizintoj de nia laste okazinta Kongreso, tion opinius necesa por konstatiĝi unu pluan fojon la bonan taskon, kiun ili faris ĉurilate en la organizo al ili konfidita.

La Provizora Programo de la Kongreso aperos sur nia venonta numero, per kiu ni ankaŭ detale raportos pri loĝejoj, vojaĝaj aranĝoj, k. t. p. En ĝi estos entenataj krom la festo de Floraj Ludoj kaj la bukedbalo jam anoncintaj¹ la solena alpreno de la nomo de nia Majstro por unu el la stratoj de la kongresa urbo, la okazigo de serio de popolaj dancoj kaj la prezentado de klasika greka festo, ankoraŭ en projekto. La ĉeestado en nia V^a fariĝos vere agrabla, ĉar al la logaĵoj, kiujn antaŭpromesas la planoj de la Organiza Komitato, aldoniĝas la ĉarma situacio de la urbo kaj la vojaĝo tra belaj regionoj nialandaj.

Ni aŭguras por nia Festo tiel brilantan sukceson, kiel tiujn de niaj pasintaj Kongresoj.

JOSEP GRAU

1. Vidu numeron de nunjara Januaro.

IV^a Literatura Konkurso de la Kataluna Esperantista Federacio

EKSTERORDINARAJ TEMOJ

- VII. — PREMIOJ de *La Revuo* : 1^a, 30 frankoj da libroj esperantaj; 2^a, 20 frankoj da libroj esperantaj, el la katalogo de Librejo Hachette et Cie TEMO : *Originale verkita biografia studo pri malnova aŭ moderna kataluna muzikverkisto.*
- VIII. — PREMIO de la *Kataluna Ligo de Katolikaj Esperantistoj*: Ankoraŭ ne difinita. TEMO : *Originala versaĵo al la Virgulino de la Espero*, Patronino de la katolikaj esperantistoj.
- IX. — PREMIO de S-ro E. Rey, provizora prezidanto de la K. E. F.: Arte verkita busto de D-ro Zamenhof. TEMO : *Laŭvola.*

La akcepto de verkoj, kies templimo estis fiksita por la tago 1^a de Majo, daŭros ĝis la 15^a de Majo nunjara.

Oficiala Parto

Laŭ peto de karaj kunfederacioj el Sabadell kaj Terrassa, urboj kie la pentekosta lundo (1^a de Junio) estas konsiderata labortago, la Organiza Komitato de nia V^a Kongreso, kun aprobo de la Komitato de K. E. F., decidis prokrasti la Kongreson ĝis la festotagoj 28ª kaj 29^a de Junio 1914^a.

— La Sekretario de la K. E. F. ricevis la 23^{an} de Februaro leteron de D-ro Coll, per kiu li insistas pri la akcepto de sia eksigo prezentita la 11^{an} de Januaro 1914^a.

Antaŭ la faktoj, ke en la 15^a de Junio 1913^a S-ro Rómulo S. Rocamora prezentis sian eksigon el la prezidanta ofico, kiun la Komitato akceptis; ke S-ro Joan Campdelacreu per dokumento datumita la 9^{an} de Januaro 1914ª ankaŭ eksigis el la rolo de subsekretario, eksigo kiu estis akceptita en kunsido la 11^{an} de Januaro 1914^a la sekretario kunvokis al kunveno S-rojn Horta kaj Rey, kiuj plenumas la oficojn de subsekretario kaj vickasisto.

La restantaj membroj de la Komitato deponis en manojn de S-ro Rey la prezidantecon de la Komitato de K. E. F. kaj ĉiuj kune plenaj de plej fervora entuziasmo daŭrigos konstante la laboradon por la prospero kaj sukceso de nia organizaĵo, konvinkitaj ke tiu entuziasmo nur estas malgranda reflektado de tiu de niaj kunfederacioj, kiuj per sia apogo kaj subteno helpas efike la laboron. — *Manuel Bordas, Sekretario.*

ENLANDA MOVADO

BARCELONO

La grupo *Esperanto kaj Patrujo* organizis balon, kiu estis sukceso. Oni dancis dum ĝi la esperantistan dancon La Rondo.

— La 21^{an} de Decembro la grupo *Fajro* organizis ekskurson al Rubí. Tiu ekskurso bone taŭgis por pligrandigi la amikecon kun la entuziasmaj samideanoj de tiu vilaĝo.

— En la sidejo de *Paco kaj Amo* la 31^{an} de Decembro, S-ro Berghänel faris paroladon pri la «Kristnaskaj germanaj moroj». La parolado estis tre interesa kaj la parolinto tre gratulita.

— S-ro Josep Grau faris la 27^{an} de Novembro paroladon en la *Esperanta Racionala Grupo* pri «Esperanto, sintesi idiomática». La multenombra ĉeestantaro aplaudis la parolinton.

— La grupo *Libera Stelo* translokigis sian sidejon al la strato Muntanya, 62, 2, kaj malfermis du kursojn, unu elementa klarigata de S-ro M. Perich kaj la alia supera sub la direkto de S-ro A. Melis.

La sama grupo organizis ekskurson al la ĝardenoj de la Labirinto, kiu tre bone sukcesis.

— La 28^{an} de Decembro 1913^a en «Escuela Dominical del Camp d'en Grassot» okazis propaganda festo bone organizita de la societo *Paco kaj Amo*.

En la salono de lernejo transformita en bela ekspoziciejo de ĉiaj esperantaĵoj, parolis antaŭ multenombra personaro S-roj Serrat, Rocamora, Grau kaj Conrad. La unuaj parolis pri la utilo de Esperanto kaj pri ĝia konstanta disvastiĝo kaj stimulis la aŭskultantojn per prezentado de faktoj al la lernado de nia lingvo. S-ro Grau simile diris kaj poste parolis esperante al la ĉeestantaj samideanoj, kuraĝigante ilin por efika laboro. S-ro Conrad, globtrotisto esperantisto, salutis kaj dankis la barcelonajn samideanojn, de kiuj li ricevis bonegan helpon. La neanstataŭebla fotografisto samideano Mayol enkamerigis bildon, kaj finiĝis la festo, kiu estis fruktoporta : la kurso, kiun per ĝi oni malfermis, estas multe vizitata.

BARBARÀ DEL VALLÈS

La 21^{an} de Decembro okazis grava religia festo por solenigi la decidon de Internacia Katolika Kongreso en Roma alpreni la Virgulinon de l'Espero kiel Patroninon de la katolikaj esperantistoj. Matene je la 10^a okazis solena meso por la eterna ripozo de P-tro Richardson; diservis P-tro J. Planas kaj predikis D-ro J. Coll, P-tro. Post la meso okazis procesio kaj ĝin fininte oni ludis popolajn dancojn en la placo.

Tagmeze okazis la oficiala festeno en Sabadell kaj vespere ankaŭ en tiu urbo okazis interesplena propaganda festo en kiu partoprenis la *K. L. de K. E.*, *Katolika Stelo* kaj *Esperanta Nesto* organizintoj de la festo.

OLOT

Per ĝenerala kunsido okazinta la 11^{an} de ĉi tiu monato, «Olota Stelo» aklame elektis sian estraron jene : *Prezidanto*, S-ro Josep M.ª Garganta; *Vicprezidanto*, F-ino María Escubós; *Sekretario*, Sinjoro Manuel Prat; *Vicsekretario*, F-ino Rosita Llosas; *Kasisto*, F-ino Concepció Vayreda; *Bibliotekisto*, S-ro Candi Agustí; *Membroj*, S-roj Urcisino Gutiérrez kaj Josep Boix.

REUS

La 17^{an} Januaro okazis la ordinara ĝenerala kunveno de *Nova Semo*. Unuanime oni aprobis ĝiajn taskojn kaj estis elektita la jena Komitato : *Prezidanto*, S-ro Enric Aguadé i Parés; *Vicprezidanto*, S-ro Nil Alsina; *Kasisto*, S-ro Francesc Simó; 1.ª *Voĉdonanto*, F-ino Teresa Barrufet i Puig; 2.ª *Voĉdonanto*, F-ino Jozefino Felip; *Bibliotekisto*, S-ro Joan Martorell; *Vicbibliotekisto*, F-ino Teresa Estela; *Sekretario*, S-ro Joaquim García; *Konsilantoj*, S-roj Antono Clivillés kaj P. Aguadé Montserrat.

— La 11^{an} Januaro kunvenis ĉe la «Centre de Lectura» la Deleĝitoj de : *Nova Semo*, Reus, S-ro Enric Aguadé i Parés; de *Tarragono Esperanta*, S-ro Inocenci Viñas; de *Nova Tarragono*, *Grop Esperantista* de Querol kaj *Grop Esperantista* de Valldosera, Sinjoro Joan Molas Sabaté; de *Grop Esperantista* de Tortosa, S-ro Tomàs Martí; de *Montsanta Stelo*, Ulldemolins, S-ro Joaquim García; de *Esperanta Grupo Socialisto*, Reus, S-ro Ramón Pujol; de *Grop Esperantista* de Riudecanyes, F-ino Teresa Estela Bru-

net; de *Frateco*, Vendrell kaj *Laboro kaj Kulturo*, Calafell, S-ro Joan Martorell; de *Frateca Kunigo*, Reus, S-ro Josep Huguet; de *Verda Stelo*, Flix, kaj *Groĝ Esperantista* de Falset, S-ro F. Simó Rom; de *Groĝ Esperantista* de Cambrils, F-ino Josepa Anguera; de *Tura Esperantistaro* Torredenbarra, kaj *Groĝ Esperantista* de Amposta, S-ro Fulgenci Agustí, kiuj aprobis la Regularon de la «Esperanta Tarragon-Provinca Ligo»; elektis la urbon Falset por gastigi la I^a Kongreson de la E. T.-P. L., kaj nomis la jenan Komitaton, por regi la Ligon ĝis la I^a Kongreso : *Prezidanto*, S-ro P. Aguadé Montserrat; *Vicprezidanto*, S-ro Jozefo M. Dalmau (Paroĥestro el Falset); *Konsulo*, S-ro Enric Aguadé i Parés; *Konsulino*, F-ino Teresa Estela; *Konsilanto*, S-ro Joan Molas Sabaté; *Sekretario-Kasisto*, Francesc Simó.

3ª artikolo de la Regularo estas : La E. T.-P. L. decidis aliĝi al la K. E. F. (Organo oficiala de la Ligo estos K. E., organo de Kataluna Esperantista Federacio.) — *E. Aguadé*.

SANTA COLOMA DE FARNÉS

La grupo *Esperanta Idealo* rekomencis siajn taskojn malfermante la kursojn gvidatajn de la senlaca samideano S-ro P. Costa, profesoro de K. E. F. Oni organizas literaturan feston por la disvastiĝo de Esperanto en la urbo.

SANT FELIU DE GUÍXOLS

La grupo *Frateco* faris kunvenon por elekti la anojn, kiuj devas formi la Komitato de «Ĝ. E. L.», kiu restas jena : *Prezidanto*, S-ro Federiko Verrié; *Vicprezidanto*, S-ro Joakimo Casanovas; *Sekretario*, S-ro Mikaelo Payet; *Kasisto*, S-ro Rosendo Reixach; *Konsilisto*, S-ro Johano Caritj.

TARRAGONO

¹ En la ĝenerala kunveno de *Tarragono Esperanta* oni decidis ne aliĝi al la pretendanta esti «Esperanta Tarragon-Provinca Ligo» ĉar ĝi estas neleĝe starigita, tial ke en la kunveno kiu okazis

1. Tiu ĉi sciigo ne akordiĝas al tiu de S-ro E. Aguadé (Reus), kiun ni aliloke publikigas. Pri ili ni lasas la respondecon al respektivaj aŭtoroj, ĉar *Kataluna Esperantisto* estas plene senpartia.

la 11^{an} de Januaro en Reus, oni reprezentis grupojn kiuj ne ekzistas, kion ni poste povis konstati. — *D. Obiol.*

— «T. E.» solenigis la datrevenon de la naskiĝtago de D-ro Zamenhof per festo okazinta en la salono de la «Unión Agrícola» en kiu partoprenis S-roj Ferreté, Roig, F-ino F. Muntané, S-ro Alegret, F-noj Navarro, F. kaj D. Sentis, S-ro Llabería, F-ino P. Muntané, S-ro Vidal, F-ino Balart kaj S-ro Agustí. Poste okazis la inaŭguracio de la teatra fako, prezentante spritan komedion ludatan de F-ino Martí kaj S-roj Huecas, Obiol, Vidal kaj Multó kiuj estis multe aplaŭdataj. En tiu festo oni dancis La Rondo kaj disdonis multajn flugfoliojn.

— La nova Komitato de la grupo estis elektita jene : *Prezidanto*, S-ro Fulgenci Agustí; *Vicprezidanto*, S-ro Daniel Roig; *Sekretario*, S-ro Pau Huecas; *Vicsekretario*, S-ro Artur Alonso; *Kasisto*, S-ro Domènec Obiol; *Kalkulisto*, S-ro Mariàn Alegret; *Voĉdonantinoj*, F-inoj Teresa Balart, Francisca J. Muntané kaj Dolors Navarro. — *Ekskursa Fako* : *Prezidanto*, S-ro Tomàs Martí; *Vicprezidanto*, S-ro Josep Vidal; *Sekretario*, S-ro Manuel Denti. — *Propaganda Fako* : S-roj J. Vidal, D. Roig, J. Rabadà, D. Obiols; *Gvidanto de kursoj* : S-ro Josep Vidal Ros. — *Konsulino de T. E.* en Sant Feliu de Guíxols : F-ino Isabel Masmitjà. *Konsulo de T. E.* en Tortosa : S-ro Josep Argilaga.

La tarragonaj federaciaĵoj kunvenis renovigante sian aliĝon al la K. E. F. kaj elektante S-ron D. Obiol kiel delegiton kun aprobo kaj danko. — *Vidal.*

— *Tarragono Esperanta* aranĝas solenan kaj gravan propagandan ekspozicion de poŝtkartoj, broŝuroj, libroj, gazetoj kaj esperantaĵoj, je la festoj kiuj okazos en Tarragono la tagojn 8-13 de la venonta Aprilo.

Ni petas ĉiujn esperantistojn bonvolu sendi al ni ĉiajn esperantaĵojn, gazetojn, k. t. p. por montri la gravan disvastiĝadon de Esperanto tra la tuta mondo.

Oni adresu al S-ro Sekretario de *Tarragono Esperanta*, Sant Agustí, 4; Tarragono.

VENDRELL

La ĉi tiea esperantista grupo *Fratreco* elektis sian novan Komitaton por la estonta jaro, kiu konsistas el la jenaj sinjoroj : *Prezidanto*, Johano Martorell; *Sekretario*, S. Esvertit; *Kasisto*, Francesc Guitart; *Bibliotekisto*, Ricard Batlle.

Samtempe malfermis novan kurson, en kiu ĉeestas multaj lernantoj.

VENTALLÓ

Kelkaj entuziasmuloj el tiu vilaĝo kunvenis sub la prezido de P-tro Plana por starigi novan grupon. La celo estas jam realigita kaj K. E. F. havas en siaj vicoj la grupon *Flugila Penso*. Ĝia komitato estas la jena : *Prezidanto*, Paŭlo Plana, paroĥestro; *Sekretario*, S-ro Benedikto Clotas; *Vicsekretario*, F-no Agneta Guillem; *Kasisto*, S-ro Georgo Baqué; *Voĉdonantoj*, S-roj Jakobo Ribas kaj Jozefo Carbó. Al la nova grupo nian varman saluton.

BIBLIOGRAFIO

PATRECO. Kvarakta socia dramo. M. Wolf. Esperantigita de M. kaj J. Wolf, sub afabla kontrolo de S-roj Ch. Rosen, D-ro H. Brandt, G. Stroele kaj Fraŭlino Ch. Pulvers. — 1913. Hachette et Cie Parizo. Prezo. Fr. 1'25. Sm. o'50.

Teatrajn verkojn oni devas juĝi sur la scenejo. Tiu ĉi estas kaŝejo de la plej grandaj surprizoj, ĉar sukceso de la prezentado dependas de la kombino rezultanta el verko kaj publiko, kiu lasta tute ne ĉeestas dum legado. Sekve, pri la teatraj kvalitoj de la verko ni tute ne parolos; juĝis jam ilin tiuj, kiuj havis la plezuron ĉeesti la Kongreson en Berno. Do, se la verko estas kvankam socia malnovastila, iel melodrama kaj ne respektas unuecon de tempo kaj de loko, ni retenos nian opinion. Tiaj klasikaĵoj, aliflanke, ne ĉiam estas rekomendindaj. Se sur la scenejo ĝi estis miriga, kaj plenumis sian celon, tio ja sufiĉas.

Tamen, ni devas fari kelkajn konsiderojn pri la tezo. La antaŭvorto de la aŭtoro rajtigas nin. Li celas indignigi nin kontraŭ malnobleco de viro forlasinta gravedan fraŭlinon kaj kontraŭ tiuj, kiuj alkondukas junulojn al tiu malnobla ago. Ni devas konfesi, ke la verko ne konvinkis nin.

Al ĝi ni povus kontraŭmeti verkon pri virino, kiu forlasas viron kaj infanojn : el la komparo rezultus, ke la dramo ne estas morala, sed ekonomia. Ni imagu ekzemple ke la fraŭlino estas milionulino

kiu kaprice altiris al si laboriston kaj poste malgraŭ rezultinta infano, ne volas edziniĝi. Ŝi eĉ cedas la infanon kun provizo de mono. Kiel aspektos la proletario postulanta edziĝon? Eĉ kiam li postulos en la plej alta nomo de patreco?

Tiuj plebaj verkoj eĉ kiuj malriĉuloj estas ĉiam honestaj, kaj riĉuloj estas ĉiam kanajloj, konsistigas la plej malbonajn kaj malutilajn barilojn al la progreso de la moralaj sentoj, kiuj devas alporti solvon al sociaj malfeliĉoj. Tiuj subkaŝaj laŭdoj al malriĉeco estas erarigaj. Ne nur riĉuloj estas malbonegaj, sed malriĉuloj ankaŭ, — kaj ne pro tio ke ili estas riĉaj aŭ malriĉaj, sed pro tio ke ili estas homoj. Riĉeco estas fonto de sano korpa kaj spirita, ilo por instrui sin, por mastriigi la naturon kaj ĝiajn fortojn. Se ni malriĉaj homoj estas tiel nepre honestaj, kaj se riĉeco estas tia fonto de malvirtoj, ni morale ne rajtos klopodi plibonigojn de la malriĉula ekonomia situacio. Jen al kiu sento kondukas la pentrado de tiuj karakteroj de protagonistoj devigitaj servi plej ofte seninteresan tezon. Ĝi estas teorio, kiun bone subtenus Constant Bélaire la senkora fabrikisto.

La unua impresio, kiun oni ricevas de la dramo, estas ke Ernest Bélaire, la deloginta junulo, eĉ kiam li estus forlasinta vole amatinon kaj filon, estas plej prava viro. Jen lia patro, mensogas al li, trompas liajn plej noblajn sentojn, kalumnias lian amatinon, malhelpas al lia amo. Jen la patro de Lucio forpelas sin de la hejmo kiam ŝi pli bezonas helpon, kiam ŝi kunportas en la ventro nepon lian! Oni rajtas sin demandi, kia diabla afero estas patreco, kiu puŝas la homojn al tia kanajla agado, kaj sekve oni nur povas aplaŭdi al Ernesto kiu forkuras tian estontan eblan situacion. «Iru, kun Dio mia filo, mi estas tro nobla, mi ne volas esti patro!», — li povus ja diri.

Sinjoro Bélaire patro donas monon por kompensi la agon de sia filo, kaj kompreneble la patro de Lucio, kiu ĵus rifuzis doni helpon al sia filino, nun en nomo de moralo, rifuzas «manĝi tian pannon». Kompreneble, oni aplaŭdas. Sed ni kalkulu la monon. Kiom li donas? Unu spesmilon? Kanajlego! Ofendo sur ofendo! — Mil spesmilojn? Kanajlo! Cent mil? — Tiu homo certe estas priokupita bedaŭrinde! — Unu milionon? Ni pripensu! Eble, eble li estas prava... Unu milionon, oni ja akceptas, almenaŭ malantaŭ la publiko... Ekonomia demando!

Ekonomia demando tre facile solvebla, sen vundo al kies ajn indeco : Ernesto edziĝas, tuj eksedziĝas kaj lasas pension al patrino kaj filo. Mi ne komprenas do la neceson fari revolucian verkon por

submeti homan liberecon al leĝa proceduro. Ĉar Ernesto ja rajtas ne plu ami sian amatinon, li ja rajtas eksedziĝi (li eĉ devas, se li ne amas), li ja rajtas doni pension (li estu trankvila, la amatino tiam ĝin postulus per advokato!). Do, la proceduro nur estas malsama.

La lingvo, bona. Eble la nuancon de kelkaj esprimoj («fermu la buŝegon!» «Vian buŝon! bubo» *ta bouche, bébé?*) nefrancoj ne komprenos. Des pli bone.

EN LA LANDO DE LA BLANKA MONTO. Léon Huot-Sordot. El la franca lingvo tradukis D-ro Noel : Kolekto de «Lingvo Internacia». Paris, 1913. Presa Esperantista Societo, 33, rue Lacépède.

Ĝenerale mi private ne ŝatas priskribojn pri vojaĝoj, kiuj interesas nur la vojaĝinton, kaj kiuj krom la nomo de la priskribitaj lokoj, similas unu al alia kiel ovo — ovon. Mi preferas Baedeker'on. Tamen, mi konfesas ke la priskribo de Huot-Sordot estas sufiĉe bona, kaj leginda precipe pro la bona traduko de D-ro Noel, kiu per flua eleganta stilo ebligas al la leganto ĝui la flekseblecon kaj riĉecon de nia lingvo.

Okazas al mi, kiam mi legas Esperantan verkon, ke mi tute forgesas la ekziston de aliaj lingvoj. — afero ne tre stranga, ĉar krom kelkaj vortoj, kiuj enmigris ĉe nin, mi konas nur mian propran kaj Esperanton. Se katalune oni parolas al mi pri *soirée*, mi komprenos; se oni parolas pri *matinée* vi tiam jam devos perforti mian cerbon por ne kompreni, ke la afero okazas matene. Sed kiam en Esperanto mi renkontas fremdajn vortojn — plie laŭvorte tradukitajn — tiam mi nenion komprenas kaj la klopodo doloras min. Tiel okazis al mi kun la frazo *kap-al-kapo kun la granda Naturo*, (p. 28), kiun eĉ francoj mem ne povas kompreni se ili pensas en Esperanto.

Kurioza esprimo troviĝas en la paĝo 20^a. «Du muloj paŝas proksime de mi, paro da Geparis'anoj balanciĝas sur iliaj dorsoj, laŭ la kadenca paŝado de la portilbestoj. Tiuj ĉi estas juna virino...» *Tiuj ĉi estas la portilbestoj!* Aliflanke, *tiuj ĉi* postulas post virino, la vorton *kaj* kaj klarigon pri la alia membro de la paro, kiuj ne troviĝas en la frazo. — Kial *Geparis'anoj*, kun ĉefa G kaj apostrofo. Aŭ *Geparisanoj*, aŭ *Geparizanoj* aŭ *ge' Paris'anoj*. — La interpunkcio estas libera laŭ klarigo de la Majstro; tamen oni trouzas tiun liberecon kaj nun en multaj verkoj kaj Bultenoj oni nur apartigas per komo apartajn propoziciojn, kiuj postulas punkton inter si. Ekzemple: «Du muloj paŝas proksime de mi, paro da Geparis'anoj...». La klareco multe malgajnas, kaj la logikeco ankaŭ.

«*Tiu ĉi fumo, kiu malplaĉas al vi, ĝi plaĉas al mi...*» (p. 22) ĝi malmankas.

«*Manko da tempo*» (p. 41) kial *da*?! *Tempo mankas, mi kuras; kuro de homo, manko de tempo.*

«*Internacia konkurso pri la tempolongeco, rapideco kaj facilmoveco.*» Por ŝajnas multe pli bona.

«*Provo de alpinista terminaro*» de S-ro A. Jaquillard, troviĝas ĉe la fino de l'libro. Ĝi konsistas el 21 vortoj : kelkaj el ili bone trafitaj, aliaj tre diskutablaj.

TAMEN

CURS PRACTIC DE LA LLENGUA ESPERANTO, amb les regles gramaticals, exercicis en Esperanto i en Català, i Vocabulari Català-Esperanto contenint prop de 800 mots. Segona edició, corregida i augmentada. *Frederic Pujulà*. — Biblioteca Popular de «L'Avenç», num. 134. Barcelona. Prezo, 50 cèntims (Sm. 0'200). Ĉe la librejo «L'Avenç», Rambla de Catalunya, 24, Barcelona, kaj ĉe ĉiu reprezentanto.

Ni ne rajtas paroli pri la verko mem de nia direktoro. Cetere ĝi estis juĝita, kiam antaŭ 5 jaroj la unua eldono aperis. Sed ni devas diri ion pri la libroj en kiuj la verko publikigis por sia granda honoro. La unua eldono aperis en la Biblioteko de la revuo «*Joventut*» kie S-ro Pujulà komencis la intensan propagandon de Esperanto en nia lando. Tiu Biblioteko pure literatura, tiu grava Biblioteko kiu diskonigis fremdajn ĉefverkojn, kaj naciajn verkistojn, kiuj tuj fariĝis klasikaj, surprizis la publikon diskonigante per la verkoj de nia direktoro, lingvon kiu krom *utopia* ŝajne kontraŭstaris la disvolvigon de la nacia por kiu la Biblioteko kaj la revuo mem laboris.

La fakto ke kataluna revuo ĝin apogis kaj helpis per sia Biblioteko kontribuis ne malmulte al la disvastiĝo de Esperanto en nia lando. La Asocio de katalunaj societoj, unuanime, en ĝenerala kunvido, rekomendis la lingvon al siaj gazetoj kaj membroj. La eldono elĉerpiĝis en du monatoj, malgraŭ ĝia alta prezo, trudita de la materiala kosto de la libro. Fininte sian antaŭdifinitan celon, «*Joventut*» kaj ĝia Biblioteko adiaŭis siajn legantojn, kaj la verko ne reldoniĝis.

Nur, dank' al entuziasmo, por nia afero, de sinjoroj Casas-Carbó kaj Massó-Torrents, gravaj katalunaj verkistoj kaj posedantoj de la grava eldonejo «L'Avenç» kies influo en la kataluna literatura movado estas de ĉiu konita, la «*Curs Pràctic*» de S-ro Pujulà trovis

honoran lokon en la «Biblioteca Popular» apud 133 pure literaturaj ĉefverkoj. Tiu escepto estas grava venko de nia movado, kaj ni neniel estos sufiĉe dankaj al la helpo de niaj eminentaj samideanoj, kiuj jam de longe estas gajnitaj al nia afero. Efektive, antaŭ ses jaroj S-ro Casas vojaĝis tra Dresdeno, kaj estis kortuŝita de kataluna flago kiu pendis ĉe l' facado de hotelo. Ĝi estis la flago de S-ro Pujulà, kaj ĝin alkroĉis... S-ro Bourlet mem! Li demandis, oni informis lin pri Kongreso de Esperanto. Pro la flago, simpatie, esperante renkonti samlandanon, scivoleme al Esperanto, li ĉeestis la gravan prezentadon de Ifigenio... Lia edzino estis la unua kiu aplaŭde salutis per poŝtuketo, kiel kutime ĉe ni... Efiko de Kongresoj! Se la 4^a nur varbis lin, kiom da centoj li varbos per la eldono!

La libro kostas nur 50 centimojn. Eĉ se la tuta eldono vendiĝos, ĝi donos nenium monan profiton. Oni faras libristan rabaton al la grupoj, ĉar nek aŭtoro nek eldonistoj eltiros profiton de ĝi. Ni insiste rekomendas ĝin por kuraĝigi la firmon al novaj malavaraj helpoj, kaj ni estos tre dankaj al afablaj alilandaj samideanoj, kiuj helpos nin sendante gratulon al la eldonistoj (strato Rambla de Catalunya, 24. Barcelona).

La verko estas oficiala en la kurso de D-ro Pastro J. Coll ĉe la Universitato de Barcelono. Ĝi estas la *unua!!* kataluna verko studata en nia alta lernejo! — K. E.

KORESPONDADO

Esperanto Unuiĝo, Capodistria. Ni ne povas enpresigi viajn sciigojn. Domage.— Redakcio de *La Vagabondo*. Ni notis pri via adresŝanĝo. — S-ro D. O., Tarragono. Aperas, kun la ŝanĝo. — Sinjoro J. C., Vic. Ni notis la adresŝanĝon. La raporto aperos iom mallongigita. Ni dankos la tujan elekton de korespondanto. — S-ro J. R. Mallorca. Ni rimarkis ĉe la traduko du aŭ tri ŝanĝetojn, kiuj supozigis, ke ĝi ne estas simple kopio. K. E. permesas kopion de siaj artikoloj, kondiĉe ke ili aperu kun noto pri sia deveno. Ni dankas por afabla kaj tuja respondo. Vian kotizaĵon ni ricevis. — *Nova Semo, Tarragono Esperanta*. Dankon por via akurateco. — *Centro Esperantista de Buenos Aires*. Ni faris koncernen noton. P-tro P. P., Ventalló. — Ĉu vi ne povus ŝanĝi la pseŭdonimon? Tiu, kiun vi elektis, estas jam de longe uzata de redaktoro de K. E.